

NOBILISSIMO ET MVLTIS NOMINIBVS
ILLVSTRI VIRO
D. HENRICO RANZOVI
DANIAE PRODVCI.

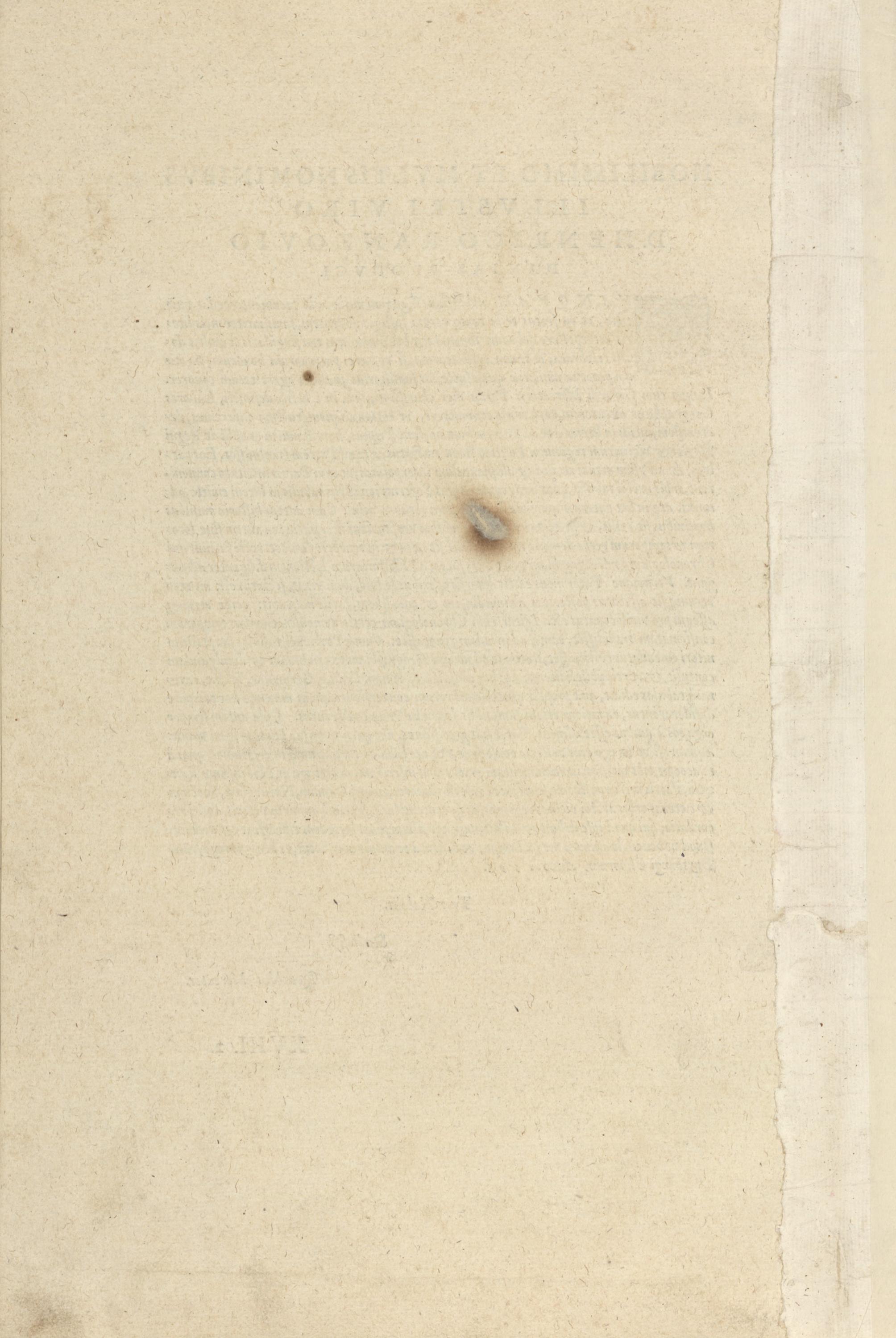
V A N Q V A M nobilissime Ranzoni nulla mibi tecum intercedat amicitia, ut ea fretus te in tanto rerum fastigio sedentem, familiariter meis lites interpellare debeam: tamen facit hoc humanitas tua singularis à multis dōcētis celebrata, vt te non aegrè laturum, si vt hæres paternorum bonorum, ita etiam paternæ amicitiae quasi successor familiarius quædam agere tecum conarer. Itaque cum Gerardi Mercatoris Patris mei charissimi, iam in Christo defuncti, Labores Geographicos excuterem, eosq; prælo committere, vt eorum aliquem fructum caperemus, deinceps, incidi in literas à te ad Patrem humanissimè scriptas, simulq; inueni quosdā de Regni Danici & vicinarum regionum Politico Statu tractatus, à te ad Patrem transmissos. Eos perlegi, & ad vsum meum recisos & aliquantulum interpolatos, vt cum Patris instituto conuenerint, orbis arctoi tabulis, quas nunc cum reliquis Septentrionalibus tabulis in lucem emitto, adiunxi. atq; in hoc paternæ amicitiae hæreditatem cernere volui. Cum autem historia omnibus hominibus sit utilis, & præcipue viris i republica versantibus necessaria: ea autem sine locorum & temporum certa demonstratione, planè sit cæca & in tenebris dimicet: rectè faciunt qui Chronologiam & Geographiam velut duas faces, ad Historiarum lectionem diligenter adiungunt. Vtrumque Pater meus editis diversis operibus sedulo, dum vixit, seclatus est: an vero vtrumq; sit affecitus posteritas ab inuidia, ira & odio libera, facile iudicabit: certe vtrumq; assequi pro virili conatus est. Igitur cum Chronologiam certis demonstrationibus temporum confirmatam tradidisset, eamq; ad incudem reuocasset: Cumq; Ptolomei tabulas suo pristino nitori emendatas restituisset, statim se ad nouam Geographiam exornandam & diuulgandam contulit, & vt reipublicæ literariæ in hoc consuleret, primum Galliæ, Germaniæ, Italiæ, ceterasq; tabulas edidit, quæ propter quotidianas rērum conuersiones quam maxime hoc tempore desiderarentur, ea ratione etiam sumptibus leuandis viam consternens. Quia autem semper erga eos à quibus esset adiutus, Pater fuit gratissimus, nec quenquam sua laude priuari voluit: æquum est vt & ego eius vestigia consequar, vtq; eas tabulas tabularumq; inscriptiones, quas à te accepit, tibi viciſſim in monumentum grati animi inscribam. Accipe igitur Nobilissime Ranzoui, Patris mei in postrema senectute confectos labores, tuamq; Daniam, Noruegiam, Sueciam & ceteras orbis arctoi vicinas regiones, in ijs contemplare, subeatq; animum veteris amici recordatio, qui quod ipse debuit & voluit, nunc per filium suum hæredem tibi offert & dedicat. Quod vt beneuolo animo à me factum, ita vt eodem à te animo accipiatur, te benignè rogo, vale: Duyburgi Clivorum, Anno 1595.

Tua Nobilit.

Studioſiſſ.

Rumoldus Mercator.

XVIII. 2.

NORVEGIA

&

SVECIA

PRIMVM & SECUNDVM ARCTOI

ORBIS REGNUM.

Orbi Arctous, quem Scandiam & Scandinauiam veteres, officinam gentium & vaginam populum incomptarum magnitudinis Plinius appellat, vicinus extremo ad boream Germaniae littori, in tria Regna Norvegia, Svecia & Daniæ multis iam seculis distinctus est. Huius peculiare olim regnum Norvegia fuit: quæ nunc Danicæ Coronæ subiecta, ab eadem suos Praefectos accipit. Dicta autem est Norvegia quasi septentrionis via. Eius regiones sunt amplissimæ ac vastissimæ, sed montibus, solitudinibus & rupibus asperæ, magnaq; ex parte sylvis piniferis inuiae. Quinque in ea in vniuersum hoc tempore sunt arces Regia, totidemq; Praefecturæ præcipua: quarum Prima & extrema versus meridiem est Bahusia 33:12.59:26. Ei sunt subiecta oppida, Marstrand in peninsula scopulosa situm, & halecum piscatura nobile 33:15.59:30. & eo obscuriora Koongeef, Congel forte prope Bahus & Oddevold 33:12.60:52. nisi sit Odvvad. 33:4.60:0. Secunda arx est Aggerstrusia, in cuius prouincia celsissimi mali nauium, & afferes querni & abiegni lignaque ædificijs idonea ingenti copia in Hispanias & alias gentes quotannis euehuntur. Oppida huic subiiciuntur Anfloia Episcopi sedes 32:4.60:26. Tonsberg seu Koningsberg, Fridrichstad, Saltzburg & Schon vel Schon, vbi fodine cupri & ferri sunt, item Hammaria maior & minor 32:0.61:22. regiones olim Episcopo claræ, nunc Anfloensis inspecti oni commissa, & sinu Mosiano interlabente diuisæ. Tertia arx est Bergerhusia, sub ea sunt Berga 27:14.62:4. & Staffanger 27:14.60:22. ciuitates. Est autem Berga totius Norvegiæ emporium & horreum. celeberrimum, Praefecti Regij ac Episcopi sedes. Ibi piscis ille nobilis & delicatus venditur, qui secundum littus Norvegiæ captus, piscis Bergensis dicitur, propterea quod inde in multas regiones à Mercatoribus distrahitur. Sunt ibi Vandalicarum & maritimarum ciuitatum famuli, qui cum ibi mercandi causa totum annum perdurent, partem vnam vrbis occuparunt, quam partem incole pontem, sed exteri tabularium suum vocant. Hi Mercatorum famuli magna cū incolis quotannis commercia exercent, quæ aliquot tonnas aurorum excedant, sed tamen eorum negotiatio illic quotidie minutitur, nec est hodie tanta ac ante annos quadraginta fuit; nam incolarū industria quotannis crescit & augmentum accipit, ita vt non solum sua negotia domi facile tractent, verum etiam foris abunde & accuratè vicinis regionibus necessaria subministrent. Staffanger ciuitas et si eundem cum Berga Praefectum habeat, suum tamen peculiarem habet Episcopum ibidem residentem. Quarta arx est Nidrosia à Nidero fluvio & Rosa, quod templi nomē est sic dicta, vulgo Trundtheim 34:0.65:22. Sedes olim Archiepiscopi & Regni Norvegiæ, amplissimè patentem dicesim habet, in qua plurimus piscis Bergam, postea ad emporium diuectus, & pelles preciosæ colliguntur. Quinta & ultima versus arctū Norvegiæ & orbis Christiani arx est VVardhusia 55:30.62:0. parua insulæ VVarde, ipsa quoq; parua & obsoleta hoc tempore insistens. Quæ nulla singulari munitione ac ne turri quidem vel castello insignis, oppidulum tamen adiunctum habet, quod piscatorum casæ stipant. In hac arce seu potius casa Praefectus Regius æstate habitat, & amplissimum illius littoris Norici tractum in Zona frigidavque ad Russiæ fines gubernat.

SVECIAE REGNUM

Norvegia ad orientem adiacet Suecia, quæ per indigenas & domesticos Reges fortiter et fœliciter defensa & amplificata cum aliquot seculis esset, tandem ad Daniæ Reges deuenit: sub quibus annis amplius centum, iam aliquantis per obtemperans, iam eosdem prætextu non seruatarū Legum in coronatione iuratarum excutiens, mirum in modum fluuit. Hodie autem ad suos indigenos iterum descivit & exillis sibi Regem constituit. De eius solenni creatione, sic scribit Olaus Magnus lib. 8. cap. 1. Gloriosa maiorum constitutio, nomine municipalium successiis seculis & generationibus tradita in sui exordio præcipit, vt incolæ Regem electuri in Suecia, Senatores ac processores nuntijq; omnium prouinciarum, communitatuum ciuitatumque Regni prædicti conuenire teneantur, in Archiepiscopi ciuitate Vpsalensi 40:30.60:32. vnde nō procul est lapis campestris, amplius ab Incolis MORASTEN appellatus, in circuitu duodecim continens lapides paulo minori forma humi firmatos: in quo loco prædicti Senatores seu Regni consilarij ac nuntij confluere solent. Ibidem ex Senatu præcipius orator circumspecte proponit, quam necessarium sit pro Regni, omniumque Incolarum libertate, in vnum Regem & principem consentire, prout à maioribus supra talem lapidem,

SVECIA ET
NORVEGIA
cum confinijs

Myrimankoi more hoc est
Norwegicum & Danicum mare quia
Norwegos & Danos Russi Morema-
ns vocant

Per Gerardum Mercatorem
Cum priuilegio

dem, qui firmitatem signat, prouidentius fuerat obseruatū, omnes exhortans ut libero quem velint
voto, quantocius ex nomine prosequantur. Nec mora prolixa interuenit. Qui bonum publicum, re-
gnique gloriam, pacem & concordiam semper tueri visus est, qui priuato regimine nullum læserat:
qui viator in bellis frequentius fuerat: qui totius populi iuste viuendo fauores sortitus est: qui legis &
religionis amantior est: is omnium nuntiorum prouincialium consensu, Rex appellandus eleuatur:
eo tamen respectu, vt si filius Regis, frater aut consanguineus, prædictas virtutes habuerit, non hære-
ditatis, sed electionis iure cæteris omnibus anteferatur. Et cum hæc fecerit populus, non tolerat ali-
quem alium sibi Regios honores vindicare. Rex autem ita à populo declaratus, in leges patriæ vi-
cissim iurare cogitur. Subditi eius, vt in alijs regnis, partim Ecclesiastici partim Laici, ei que aut nobi-
les aut plebæ sunt. Inter nobiles summus est Eques auratus, à Rege virtutis ergo solenniter creatus.
Præfecture per indigenas administrantur. Est & ibi Marschallus, Cancellarius & senatus Regni. Pro-
uinciæ autem huius Regni aliæ Gothicæ, vt OstGothia cuius Lincopia metropolis 38:33. 59:30. VVest-
Gothia Lacu vetere ab orientali seiuuncta, cuius Scara Episcopi sedes 34:56. 59:52. Australis Gothia seu
Smalandia, Tuischia, Verendia cuius Vexio 37:11. 57:56. præcipuum oppidum est. Moringia & insu-
la Oelandia arce Borgholm munita: aliæ Noricæ seu Suecicæ sunt vt Oplandia cuius Up-
falia 40: 30. 60: 52. & Stockholmia 41:34. 60: 19. metropolis. Stockholmia in insula sinus Me-
leri condita, hoc tempore sedes & arx præcipua totius regni, emporio frequenti & celeberrimo
nobilis est. Aditus ad eam ex mari Eoo per angustas fauces Meleri profundissimo alueo patet. Ve-
rum turris VVaxholmia & è regione Digna, ita ingressum arctant, vt inuitis Regijs præfectis, ibidem
excubantibus nullæ ingredi aut egredi naues possint. Meridianæ Meleri ripæ Sudermannia oppida
Telgo 40:34. 60:15. Strengenes 40:0. 60:30. Episcopi sedes & arx Griphisholmia adiacent. Nericiæ
Orebo 39:4. 60:30. arx præcipua est. Occasum versus VVesmannia regio & vrbes Arosia 39:30. 61:0. &
Arboga 39:4. 60:37. lacui incumbunt. Inde versus occasum æstuum Dalia occidua, eo & Solies Dalia
à lacu Solion sic denominata, iacent, quæ tres prouinciæ vna cum maiore parte montanarū prouin-
ciarum, sub Episcopi Sarosiensis inspectione continentur. Ibi venæ minerales, quæ ortum versus ad
mare Balthicum, & sinus Helsingia & Giosenses se se extendunt, occasum versus per VVermelandi-
am ad oceanum occidentalem ferè nusquam interruptæ, quin ibi metalli aliquid, argenti, cupri,
plumbi, ferri, calybis siue sulphuris effodiatur, porrectæ sunt. Oplandiæ versus boream finitima, Ge-
stricia, inde Helsingia, post Middelpadia vltius Angermannia borea & notia. Inde NortBotnia in
VVestBotniam & OstBotniam diuisa, longo terrarum tractu diffusæ prouinciæ. Tandem boream
versus Scricfinnia, Lapponia, Biarmia. Has propriæ Regni Suecorum prouincias antiquas, plerasque
sinus Botnicus ex Baltico in Boream recta Toroniam, & ultra circulum arcticū porrectus à Finlandia
amplissima peninsula dirimit: cuius apicem Alandia insulæ versus meridiem & Abo 45:30. 60:34.
Episcopi sedes, at versus boream VViburgum 55:58. 63:6. tenent. Diuiditur Finlandia in notiam & bo-
ream, quibus Natagundia superior & inferior, Sauulosia, Tauastia, Finnonicæ regiones latè patentes
adiunctæ sunt. Inde trans Finnicum sinum, Corelia cuius Hexholm Kexholm forte 58:2. 62:17. me-
tropolis est, & meridiem versus VVotichonia, in qua Louati fluminis Nouogardiam allabentis, quæ
Ny accolæ vocant, ostium: supra Coporam Ingria, cuius Iamagrod 52:30. 60:36. & Solonscia cuius
Iuanogrod è regione Nerua, arces sunt præcipuae. His contiguæ versus meridiem sunt Liuonicæ Est-
honum prouinciæ, à Nerua ad Reualiam 49:0. 60:12. & Pernouiam vsque pertinentes. Allantacia,
cuius Nerua: VViria, cuius VVesenberga, VVichia cuius Habsal 48:0. 59:56. Episcopi sedes & insula
Dagen. Quæ regiones trans Finnicum sinum pleræque omnes, Iohannis tertij Regis virtute ac fœli-
citate regno Succorum nostra memoria anno 1581. primum accreuerunt, cum Reualia sponte Erico
XIII. Succorum Regi se subiecisset, anno 1561.

Hæc Dauid Chytraeus.

Medius meridianus 47:0. ad quem reliqui inclinan-
tur ratione 62:0. & 68:0. parallelorum

DANIAE

REGNI

Politicius status.

DANIA Regnum amplum & valde populosum, vulgo Danemarchia quasi tractus, siue regio Danorum appellatur. Quæ autem horum Danorum fuerit origo, ne Danis quidem ipsis satis constat: nisi quod quidam à Dano ipsorū Rege primo: & aliqui à Da-his Asiae populo eam repeatant. Dudo autem de S. Quintino scriptor antiquus, Guilielmo Camdeno referente, eos è Scandia in Cimbrorum veteres fides deuenisse afferit, Videntur autem ab aquis dicti: quia A H A apud illos fluum significat & ipsi se Dane-man quasi viros aquaticos & fluiales vocant. Est sane tota Dania pene insularis, vt descriptio ostendit.

Distincta autem est in vniuersum Dania, in præfecturas centum octogintaquatuor, que HAE R. ET vocantur, & à totidem præfectis legum Danicarum peritis administrantur. Habet Regem magis ex Procerum electione, quam ex natuitatis successione: Eius eligendi vetus mos erat, vt cum suffragia ferrent, in aperto campo lapidibus insisterent, e o facto nempe, subiectorum lapidum firmitate constantiam electionis designantes. Iam vero coronantur Reges Hafniæ in Ecclesia D. Mariæ ante altare, & in Ecclesiam prædictam à senatoribus Regni ducuntur, insignia Regia illis præferuntur, vt sunt ensis, globus, corona. Neque hæc sunt proprijs familijs attributa, vt in reliquis fere regnis, sed vt quisque virtute, ac dignitate præcellit, ei muneri adhibetur. Postea cogitur Rex iurare articulos præscriptos, qui in vsu ante aliquot tempora fuerunt, se stricte seruaturum & religionem Christianam, iura ac consuetudines regni defensurum. Deinceps vngitur ab Episcopo Roeschildensi & ab omnibus Senatoribus, primo illi corona imponitur, qui Māti. suæ tunc iuramentum præstant, si ante coronationem non fuerit factum. Rex postea ex nobilitate & proceribus milites aut equites auratos leni percussione ensis designat, qui antea in bello aut pace egregiam operam prestiterunt. Et sic maiores Danorum optimum politiæ statum & monarchiam constituerunt, nec vlla vñquam natio illos plane subegit, vel patrios ritus & priuilegia sustulit. At è contra populi septentrionales, vt Dani, Sueci, ac Norvagienses totam pene Europam deuastarunt, in nonnullisque locis regna constituerunt. Nota est enim omnibus historiographis Cymbrorum in Italiam expeditio, Gothorum Hispaniæ subactio, Longebardorum regni in Italia constitutio, Normannorum in Gallia habitatio, Regni Neapolitani & Siciliæ erectio, Gotfridi contra Carolum magnum in Frisiæ eruptio, Anglorum per aliquot annos subiectio. Canutus etiam Magnus quinque Imperia tenuit, Rex enim Daniae, Sueciæ, Norvægiae, Angliae ac Normanniæ fuit, nec non Henrici 3. Imperatoris sacer, vnde hi versus extant.

*Define mirari quos garrula laudibus effere
Gracia, quos iactat Roma superba, Duce.
Danica non ulli veterum virtute secundum
Edidit, hyberno terra propinquæ fretu.
Facta mihi Magni peperunt inclita nomen:*

*Quinque sub Imperio Regna fuere meo.
Me sibi delegit sacerdos, qui tertius orbis
Arbiter, Henricus nomine sceptra tulit.
Iusticia præclarus eram, regesq; potentes
Subiectos docui legibus esse suis.*

Ex quibus constat, vt etiam ex sequentibus bellis, quæ variè Reges ex Oldenburgensi familia, summa cum felicitate gesserunt, gentem esse bellicoissimā, populosissimam & terra mariq; in profligandis hostibus felicissimam. Liberum habuerunt semper Proceres ac Senatores regni potestatem eligendi reges, vt adhuc habent, sed plerumque filium primogenitum Regis designarunt, nisi causis sufficientibus impedirentur, nihilominus tamen à familiæ linea regum non deflexerunt. Regnum diuidi nisi coacti aliquo intestino bello non permiserunt. Iuniores filios aut fratres in alias prouincias ablegarunt, cum participes Regni fieri non possent. Inde tot expeditiones suscepitæ cum etiam nobiles ac plebei omnes in patria honestum locum habere non possent, vel vt loca aptiora & oportunita adipiscerentur. Septentrionales enim populi sunt multarum prolium, propter sanguinis abundantiam ac caliditatem, pugnaces ac rixosi, plurimum comedunt & bibunt (Aer enim frigidus, appetitum excitat) Optime concoquunt, propterea etiam diu viuunt, formosi, longæ statura, sagaces ac fidei tenaces. Hos viuaces esse arguento est, quod Reges ipsorum valde diu regnis præfuerint, multi 30. annos, nonnulli vltra 40. aliqui adhuc diutius.

Politia

Quinque sunt Status siue ordines totius Reipublicæ Daniæ.

P R I M V S, est Regiæ familiae.

S E C V N D V S, Nobilitatis, sed sciendum inter nobiles hos nullos esse Comites aut Barones: sed omnes longa serie maiorū nobilitatem demonstrare posse. Clypeos gestant simplices, quos mutare aut augere, dedecori esse antiquitati illorum putant. Viunt adhuc nonnullæ familiæ, quæ adfuerunt tractationi inter Carolum Magnum & Hemmingum Danorum Regem super Eidoram flumum factæ, ut V R E N & alij. Hi possident sua bona cum minori ac maiori siue capititis iurisdictione, liberam etiam habent venandi aucupandiique potestatem in suis bonis, quemadmodum Comites in Germania; Bona illorum non sunt feudalia in toto regno, sed hæreditaria siue allodialia. Omnia castra, prædia ac bona, tam mobilia, quam immobilia, à parentibus relictæ æquè diuiduntur inter fratres: Ad ea sorores etiam admittuntur ex singulari priuilegio, ita tamen ut frater duas partes, Soror vero tantum accipiat vnam, filijsque arces ac castra cedant. Sic multa prædia ad primogenitum venire non possunt: sed diuiduntur. Et nonnulli ex bona tamen familia prognati & virtute præditi, possunt per matrimonium, Regibus adiuuantibus, ad amplas possessiones promoueri. Ex hoc ordine eliguntur senatores Regni, quorum numerus 28. raro excedit. Senatoribus omnibus decreta honesta alimenta à Rege & Regno, singuli enim arces habent, tantisper donec senatoriam obtinent dignitatem, de quibus nihil Regi contribuunt, sed tantum coguntur aliquot equites alere pacis & belli tempore, & quandocunque à Rege vocantur proprijs sumptibus Regi in regno præstō esse. Si legati extra regnum ablegantur honestè illis prouidetur ex fisco, ut tanquam Regij legati principum more in itinere viuere possint. Reliqui nobiles etiam habent sustentationem honestam à Rege, siue in aula viuant siue ab ea discedant. Nam habet Rex prædia, quæ Danico Idiomate V E R L E H N I N G E siue beneficia vocantur, his prouidet bene de se, regnoque meritis ad vitam, aut aliquot annos. De his coguntur alere aliquot equites, & fisco certam pecuniæ summam singulis annis dependere, eo tamen modo, ut pro labore & proprijs seruitijs etiam aliquam partem lucri accipient. Est etiam salutaris constitutio in regno Daniæ, qua Rex bona immobilia prohibetur emere à nobilibus, ob eam causam, ne aliqua dissensio inter Regem & proceres regni oriatur, Rex enim alioqui posset quædam loca cupere, quæ nobiles vendere nollent: proinde per hanc constitutionem huic rei à Proceribus regni optime prouisum est, licet tamen Regi permuttere bona cum nobilibus, è contra nobiles nulla bona possunt emere à regijs rusticis. Nam aliqui rustici habent bona hæreditaria & fere libera, ut antea dictum est.

Sequuntur nomina familiarum præcipuarum nobilium, quæ in regno Danico inueniuntur.

D. de Kaas, D. Guldenstern, de Munck, de Rosenkrantz, de Grubbe, de VValkendorp, de Brahe, de Schram, de Pasberg, de Hardenberg, de Vlstandt, de Bing, de Belouu, de VVipfert de Goce, de Sehefeldt, de Ranzovv, de Schelen, de Frese, de Iul, de Bilde, de Dresselberch, de Green, de Brockenhusen, de Holke, de Trolle, de Knutzen, de Biorn.
De Sehestede, de Iensen, de Stuege, de Mattiesen, de Lunge, de Banner, de Luck, de Raftorp, de Krusen, de Fassi, de Lindeman, de Suuon, de Santbeke, de Quitrouu, de Lange, de Gelschut, de Glambeke, de Krabbe, de Maritzer, de Kragge, de Achsel, de Beck, de Ruthede, de Negel, de VVitfelt, de Split, de Ofren, de Appelgard, de Iuenam, de Podeffen, de Reuter, de Podebusen, qui fuerunt quondam Barones ex Ducatu Pomeraniæ quorum familia adhuc ibi inuenitur. De Vren qui vixerunt Caroli Magni tempore, de Blick, de Galle, de VVogersen, de Bassi, de Solle, de Daac, de Bax, de Baselich, de VVensterman, de Hoken, de Lindovv, de Bille, de Ruten, de Hundertmarck, de Heiderstorper, de VVolde, de Papenheim, de Spar, de Falster, de Narbu, de VVorm, de Bilde, de Bockholt, de Budde, de Suuaben, de Santbarch, de Gram, de Lutken, de Vhrup, de Spegel, de Bammelberg, de Rosenspart, de Duue, de Hube, de Schauugard, de Must, de Gris, de Falcke, de Brune, de Laxmam, de Duram, de Baggen, de Norman, de Goss, de Matre, de Rosengard, de Totten, de Ronnouu, de Krumpen.

Ex hac nobilitate eligitur præfectus, siue Magister aulæ. Hoc officium fere est tale, cuiusmodi Ma-

Daniæ.

ior domus in Gallia, Is enim plerumque residet Haffniæ, tanquam Vicarius regius & dirigit res à Rege ad se destinatas.

Deinde Marischalcus tempore belli & pacis ea quæ ad expeditiones pertinent procurat. Admiralius naues ædificat, veteres restaurat, & singulis annis ea ordinat, quæ ad tutandum oceanum & res nauticas pertinent, habet & is sub se constitutum adhuc alium Admiralium, & in singulis nauibus præfectum ex equestri genere prognatum.

Cancellarius regni; ad hunc ex omnibus prouincijs ac instilis appellatur, à quo ad Regem & Senatum regni appellatio vicissim deuoluitur.

Singulæ prouinciæ diuisæ sunt in H A E R R E T vt vocant, siue in dioeceses, sub quibus multæ sunt parrochiaæ, ibi primum de iure disputant, si rixæ fuerint inuicem ortæ. Hinc licet appellare ad Iudicem terræ istius. Deinde ad Cancellarium, Postremo ad Regem ac Senatores, ibi finalis sententia promulgatur, habent ius scriptum, compilatum à VVoldemaro primo, Episcopis ac Senatoribus, Legi naturæ valde congruum, & non multum à Romanis Legibus discrepans, sed quod vigore huius multo citius lites finem assequi possint, lataque sententia paratam habeat executionem. Primi iudices si iniquam tulerint sententiam in dimidiā partem bonorum condemnantur, quorum Rex capit dimidiā, & læsus sententia iniusta, alteram partem Senatoribus adhibuit VVoldemarus primus (nifallor) Episcopos, quos rursum Christianus 3. propter certas causas ac rebellionem amouit.

Cancellarius Regis, qui plerumque in aula Regem sequitur, habet sibi adiunctos 7. vel 8. nobiles secretarios & scribas, & omnia negotia tractantur à Rege ipso. Si autem aliquid magni accidit, vt de pace aut bello, item de foederibus ineundis, de finibus defendendis sit deliberandum, Concilium Senatorum à Rege indicitur. Nec licet Regi ullum tributum imponere regno ac nobilium rusticis, absque consensu Senatorum & Procerum.

Aerarij item præfector, qui omnes totius regni reditus, tam castrorum, quam prædiorum, nec non telonia tam in mari, quam terra colligit, rationes audit, examinat, inquirit, quitantias pecuniam offerentibus reddit. Hic habet adiunctos duos ex nobilitate, & scribas, multos ex plebe, pro quo labore habet annuatim stipendum.

TER TIVS, est status Ecclesiasticus, in quo fuerunt Episcopi septem, vt Archiepiscopus Lundensis, Episcopus Roschildensis, Otthoniensis, Ripensis, VViburgensis, Arhusensis, & Slesvicensis, ad quem cæteri etiam Canonici referuntur. Hi habent decimas in regno: quæ tamen in prouincijs diuersis, diuerso modo diuiduntur, dimidiā partem decimarum percipiunt Episcopi, dimidiā Rex, ali quam Canonici, pastores, pars etiam ad ædificandas ecclesiæ contribuit, & quantum ad Pontificium ius attinet, semper in hoc regno, quemadmodum etiam in Gallia, nominationes & ordinaciones prælaturarum, Episcopatumque, à Regibus, ad hoc vñque tempus collatæ fuerunt, vt etiam ex responsu VVoldemari primi Regis Daniæ, vt arbitror, quod hic annexere libuit, constat. Cum Pontifex Romanus à Rege hæc & similia postularet, fertur rescriptisse Rex. Regnum habemus à subditis, vitam à parentibus, religionem à Romana Ecclesia, quam si repetis remitto per præsentes. Et quemadmodum Caroli Quinti prudens decretum laudatur, quod in posterum Ecclesiastice personæ nullam rem immobilem coemere possent, absque principum consensu. Sic Christianus tertius æquè prudenter constituit, ne Ecclesiastici aliquid vendant, absque Regis expresso mandato. Alioqui Religiosi sunt optimè prouisi in toto Regno à Christiano 3. piæ memoriae, & scholæ particulares multis in locis erectæ, Veluti etiam in Islandia duæ, vbi etiam habent propriam Typographiam. Una tantum est in toto regno Academia Hafniæ, quæ fundata est à Christierno primo, permisso Sixti Pontificis. Anno Christi 1478. Quam Fridericus secundus, quanquam bello Suetico septennali erat implicatus, tamen locupletauit, & eius prouentus sexaginta millibus thalerorum auxit.

QVARTVS, Status est Ciuium & Mercatorum, in urbibus ac oppidulis habitantium: Hi habent propria priuilegia, quibus fruuntur, & his attributi sunt agri propriæ ac syluae limitibus circumductæ. Hi etiam mercaturam exercent in agro & mari in omnibus partibus Europæ. Ex his quemadmodum etiam ex rusticorum liberis eliguntur, Episcopi, Canonici, Pastores, & Senatores urbium, Scribæ in castris & arcibus, magistri ac gubernatores nauium, aliqui etiam horum præficiuntur teloneis. Iudicia omnia minora, ex his constituuntur præside interdum uno ex nobilitate.

Quinta

Politia Daniæ.

Q V I N T V S, Status est rusticorum, horum duo sunt genera, primum vocatur, **Freibünden** id est liberi Coloni. hi possident agros hæreditarios, paululum tamen inde singulis pendunt annis. Hi etiam mercaturam & piscaturam exercent. Seruitijs præstandis non opprimuntur, nec tributa pendunt, nisi consentientibus regni Senatoribus. Alterum genus est eorum qui non possident bona hæreditaria, sed à Rege, nobilibus aut Ecclesiasticis personis ea conducunt, & seruitia multa inde dominis præstare coguntur, prout cum domino agri conuenerunt.

Hæc fere sunt, quæ de Politia Danica exponenda mihi fuerunt, ex quibus patet monarchiam Danicam, plerumque fuisse optime constitutam, nobilitatemque liberam electionem Regis semper habuisse, attamen ex familia Regia, vt antea etiam dictum est, vnde hoc commodi consecutum est, ne Dani intestina habuerint bella ac dissensiones, nisi quæ ortæ fuerunt inter Regiam familiam, quas tamen cito composuerunt, interuentu aliquot nobilium, præsertim cum Regum filij nullam capiant regni partem. Deinde cum omnes sint tantum nobiles in Regno, & Baronum & Comitum Ducumq; nomina & titulos ignorent, nullus tantis diuitijs afflit, vt ijs fisus se familiæ regum opponere audeat, eo quod inter filios & filias semper diuiditur paterna hæreditas. In Dania summa dignitas est Equitum quos ab ornamentis, quæ illis tribuuntur auratos vocant: sed illa nemini nisi tempore pacis & belli bene de republica merito confertur. Ita habent Reges Daniæ optimè florentem rem publicam: quæ facile ab externis hostibus defendi potest, cum subditi vnanimes cum Rege vt natura li suo domino terra marique hostibus resistere queant. Huic Regno florentissimo hoc nostro tempore præst CH RISTIANVS quartus, quem vt cum omnibus Senatoribus & nobilitate totius regni incolumem Deus optimus maximus conseruet, eiique tranquillam & pacificam concedat gubernationem, ex animo precor.

DANIAE REGNUM.

Arctoi orbis tertium.

Daniam duobus tantum locis terræ continentis iuncta, in cœlerrimas Insulas disiunctissimas distribuitur. Eius incolæ proprio idiomate, quemadmodum & Sueci & Norvagij vntuntur, adeo ut hi vicini populi se inuicem non intelligant. Danica autem lingua non multum à veteri Saxonica differt. Saxo tamen Danum, & Saxonem Danus non intelligit, nisi aliquando inter se sint conuersati. Cœli temperies, vna cum salubritate aëris Danos blandè refrigerat., vt Ioh. Coldingensis verbis vtar, Volucrum suauissimus concentus recreat, Syluarum nemorumque varia materia oblectat: In quibus porci innumerabiles oberrando, nunc glandibus quercinis, nunc fructibus faginis ad voluptatem saginantur. Multiformes simulatque animalium species, & florida prata delectant. Terræ vbertas nutrit. Maris affluentia, vt penu confertissimum, Danos cum magna Europæ parte alit, Et quo ad vitæ usum minime carere nequeunt, natura Danis minime inuidit. Partes Daniæ principaliores sunt IVTIA, FIONIA, SELANDIA, & SCANIA præter insulas singulis partibus adiacentes.

IVTIA, quam aliqui Gotiam appellari volunt, quondam Cimbrorum sedes, apud historicos & Geographos Cimbricâ Chersonesus dicitur, & in IVTIAM MERIDIONALEM & SEPTENTRIONALEM diuiditur. Huius Septentrionalis Iutia distributionem vide secunda tabula Daniæ. Meridionalis Iutia olim dicta Nordalbingia in clytum Ducatum Slesuicensem complectitur, cui Holsatiæ Ducatus nunc quoque subiungi potest, horum ampliorum declarationem suo loco videlicet tertia tabula Daniæ inuenies.

FIONIAE particularior quoque descriptio sequitur, quarta tabula Daniæ comprehensa;

SELANDIA inter reliquias Daniæ insulas est maxima. Hanc aliqui quasi mari terram, quod vndique mari incincta sit: aliqui vero quasi seminis terram, eo quod sua sponte absque annua stercoreatione segetum omnis generis ferax sit, dici volunt. Habet vnum Episcopatum cuius præsul Roeschildiæ 34:20. 56:24. sedem antiquitus habuit. Ibi multorum Regum & Ducum insignia sepulchra conspiciuntur. Quindecim aliqui ciuitatum, duodecim Arcium Regiarum Selandia capax est. Inter ciuitates autem Haffnia siue Copenhagen 34: 50. 56: 24. est præcipua ob magnitudinem, opulentiam & maximam commoditatem portus, quem & incredibilis profunditas & obiectus insulæ Amac nautis tutissimum facit. Est in hoc loco celebris Academia, quam multis ac continuis bellis collapsam Rex Christianus Tertius instaurauit, in eam collatis magnis redditibus, vt non solum duodecim Doctores & magistri professores, verum etiam ingens pauperum scholasticorum numerus inde sustentetur: quos redditus Fredericus secundus insigniter auxit. Ex hac schola passim Ecclesijs ceu perpetua seges Doctorum, atque Pastorum tam in Regno Daniæ quam' Norvagiæ subministratur, atque sufficitur. Supra Haffniam est Helsingora & prope eam arx Regia Croneburgum 34:50. 56:45. cui ab altera parte ultra mare similis arx Helsinborch cum oppido eiusdem nominis respondet. Ibi Selandia & Scania prominentibus vtrumque promontorijs ita prope coëunt vt vix parvus miliaris inter se relinquant maris spaciun, quod DE SVNDT vocatur. Ad hunc locum omnes naues orientem versus cursum instituentes, velut ad centrum coire & Regi vectigal pendere coguntur: cumque in utroque littore arx posita sit, Rex, si quando id necessitas postulat, suis in medio collocatis nauibus, ita has fauces occludere potest, vt quantumvis etiam numerosam classem ab ingressu, vel egressu prohibere queat. Huc saepe uno die 200. saepe etiam 300 naues ex diuersis Europæ partibus conuenire contingit. Sub hac Selandia sequentes sunt insulæ, Amagria, Huena siue VVeen in qua schola astronomica & metheorologica in arce Vraniburgi fundata est ad artem istam diuinam obseruationibus mirificis & inauditis emendandam, ac suo loco & honori tandem restituendam valde idonea, Moenesland in qua ciuitas Stegoa, & plures aliæ.

SCANIA inter Regni Daniæ prouincias amoenitate & fertilitate agrorum admodum insignis est regio, atque cum Suecia continens. Haec quondam in duos Ducatus, HALLANDIAM & BLEKINGIAM diuisa, nunc Praefecturas vigintitres & Ciuitates quindecim comprehendit.

Plecitur. Eius metropolis est Londa 35:40. 56:45. vbi Regni Archiepiscopus sedem suam fixit:
cuius olim tanta fuit potentia, vt etiam Regi suo bellum minari non vereretur: nunc autem
in ordinem redactus, vt cæteri Episcopi, qui septem sunt numero in Regno Daniae. Est etiam
hic Malmogia, quæ & Ellebogen dicitur 35:20. 56:20. insigne emporium & præcipua totius re-
gionis ciuitas propter nundinas & frequentes negotiations, quas ibi prouinciales exercent.
In Hallandia est arx VVarburgum altissimis montium iugis superstructa 34:20. 58:45. Eam à
Suecis anno 1565. captam & imposito præsidio munitam, cum Daniel Ranzouius iussu & au-
spicio Regis Frederici secundi arcta obsidione præmeret, vt tandem se dedere sit coacta, glo-
bo ex tormento æneo per caput traiecto peremptus est anno 1569. vir virtutibus & laude bel-
li valde illustris. Nam Regis Daniæ Frederici Secundi summus belli Dux contra Suecos de-
signatus paucis ante mortem annis in campo Astorfheide iuxta Falkenberg 35:0. 58:14. qua-
tuor millibus instructus ad viginti sex millia profligauit. Adiacent huic regioni insulæ Lan-
doe, Hannoë, Bornholm 37:30. 55:40. insula famosa in quatuor Præfecturas diuisa est, & tres
Ciuitates ac vnam arcem continent. Gotlandia 42:20. 58:0. tab. Liuoniæ, in qua antiquum em-
porium VVisby aliquando valde florens, nunc autem translata ad alias Ciuitates mercatura
viris opibusque attenuatum iacet: præter frumentum, caseum, butyrum, variasque pelles, eti-
am abies procerissimas, quarum frequentes ibi syluæ sunt, malis nauium fabricandis & præ-
terea lapides ad structuram vtiles, nec non & calcem copiose emittit. Episcopum huic insu-
læ Fredericus secundus primus præfecit, & alios in sempiternum præficiendos liberali sala-
rio concessò ordinavit.

Medius meridianus 33. reliqui ad hunc inclinantur
pro ratione 56:& 58. graduum.

DANIAE

II. TABVLA.

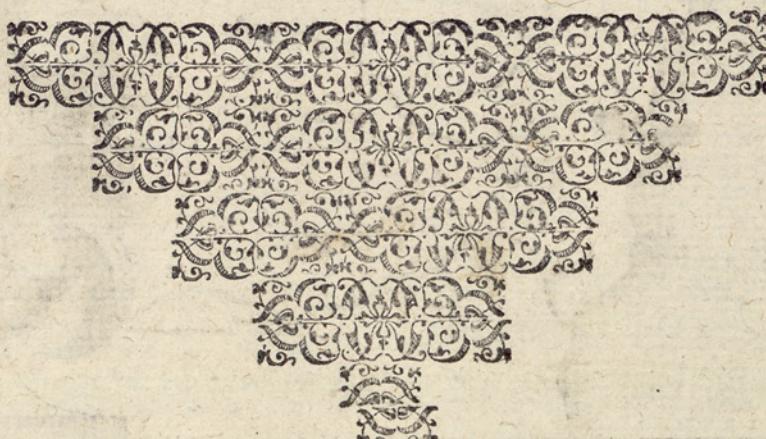
Quæ

Iutiæ Septentrionalis partem
complectitur.

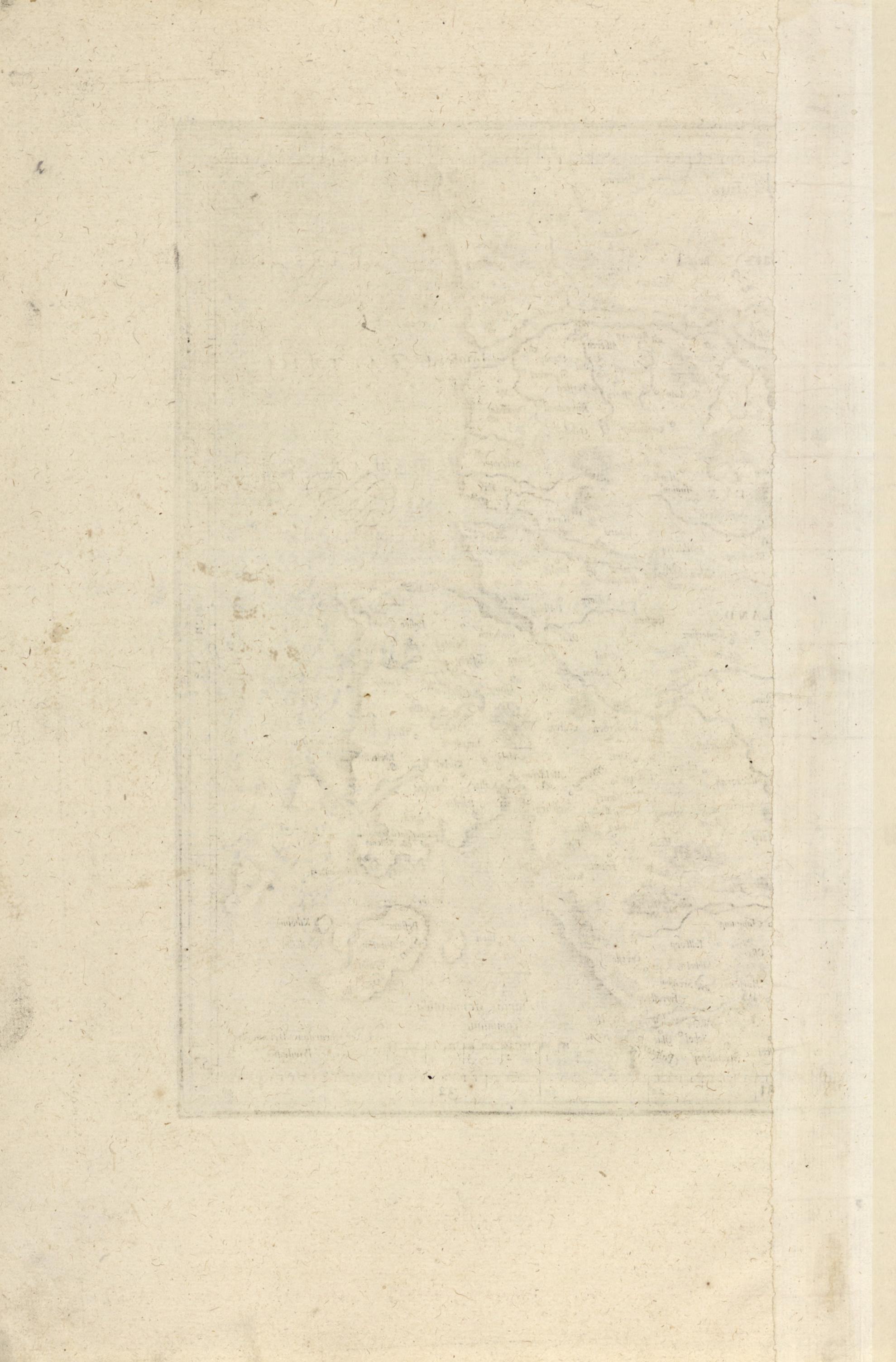
JVTIA septentrionalis frumenti, boum & equorum ferax, in quatuor sedes Episcopales latissimè patentes diuisa est; in Ripensem quæ Ripæ 29:54.56:6. Arhusensem quæ Arhui-
sij 31:40.57:19. Vandalicam quæ Aalburgi 31:33.58:15. & Viburgensem quæ Viburgi 30:40.
57:40. consilit. Ripensis dioecesis, Præfecturas triginta, Ciuitates septem, & Regias arces
decem habet. Koldingæ Regina Dorothea Christiani tertij vidua, scholam suis sumptibus
instruxit. ARHVSIVM Præfecturas 31. Ciuitates septem & arces quinque habet:
Sub ea sunt insulæ Samsoe, Hielm, Tuen, Hiarnoe, Gerno forte 31:20.57:0. sepultura Hiarni
Regis celebris, Hilgenes & aliæ plures. VANDALICÆ aquæ & Burglauiensis dioecesis,
Præfecturas tredecim, & Ciuitates sex habet. Partes eius maxime illustres sunt VVendsyssel,
30:30.58:40. Hanhæret 29:30.58:40. Thyland 29:10.58:10. & Morsoe 58:6. 29:34. VVendsyssel
sive Vensilia, id est, Vandalorum terra & sedes, Præfecturas sex, Oppida tria & arcem vnam
habet. Hic est mons Alberg in quo gigantum monumenta conspicuntur, adiacent insulæ
Gryholm, Hertzholm, Tydsholm & aliæ 32:0.58:56. In Hanhæret est rupes visendæ altitudi-
nis, Skarringklint dicta, & in oris eius Syrtes, quas Sandores & Braccas appellant. Ei subsunt
insulæ Olandt & Oxholm. Thya Præfecturas quatuor, oppidum vnum nomine Thyftad,
vbi Christianus 3. scholam iuuentuti primus condidit, & arcem vnam Orumnam habet. Sub
ea sunt insulæ Handsholm, Ostholm, Iegen, Cjfland, Egholm, Bodum, Morsæa, Præfecturas
tres, vnicam ciuitatem Nicopiam, & arcem vnicam Lundslot habet. Insula ei adiacet vna,
Aggeroa. VIBVRGENSIS dioecesis Præfecturas sedecim, Ciuitates tres, & arces tres con-
plete. Viburgi generale concilium triumvirum nobilissimorum & sapientissimorum
de causis ciuilibus cognoscendis & dijudicandis, toto ferè anni spacio continuatur, nisi vbi
inquietæ functionis molestijs defatigati, se in prædijs suis paululum recreant & vires recol-
ligunt. Huc vniuersæ Cimbricæ chersonensi casus, quærelæ de finibus & hæreditatum con-
trouersiæ, omnesque capitalium causarum animaduersiones, cuiusmodi sunt cædes, adul-
teria, furta, & beneficij crimina deferuntur.

Meridiani distant ex ratione paralleli
57:50. ad circulum maximum

XXI

D A N I A E
III. TABVLA,
In qua
SLESVICENSIS DVCATVS, pars.

Ciuitates Ducati Slesvicensi subiectæ quia ijsdem cum Danis gaudent priuilegijs, eodem quoque iure cum ijsvtuntur. Subditi à sententijs magistratum cuiuscunque loci ad Principes ac eorum senatores possunt prouocare & non vltra, vt priuilegijs cautum est. Hic enim Ducatus est feudum Regni Daniæ, eiusque Princeps tot equites pedite que regno Daniæ alere tenet, quot Holsatia Imperio Romano. Nobiles propria possident dominia ac ijsdem cum Danis fruuntur priuilegijs & iure. Habet vnum hic Ducatus Episcopatum Slesvicensem 31:8. 55:13. Capitula duo Haderflebiense in prima tabula Daniæ 30:55.56:8. Monasteria habet tria. Castra tam Principum quam Nobilium diuersa. Ordo autem Senatorum cuius iam aliquoties facta est mentio, plerumq; constat numero 24. presonarum equestris ordinis quibus adhibetur generalis Cancellarius, nec non nomine vnius cuiusque Principis duo Iuris Doctores. Hi omnes causas deliberant tam pacis quam belli tempore, & in vtroq; Ducatu ius pronunciant. Quorum conuentus singulis annis bis institui debet. Generalis gubernatio horum Ducatum Regi Daniæ ac Adolpho Duci Holsatiae incumbit, & per vices ab uno ad alium transfertur. Proinde cum ad Regem deuoluitur, Regiæ suæ maiestatis nomine per Henricum Rantzouium Vicarium Regis administratur. In arduis tamen negotijs nihil certi concluditur nisi præcedente consensu omnium Senatorum, inter quos primarium locum obtinet Episcopus Lubecensis & Slesvicensis.

H O L S A T I A
DVCATVS.

Holsatia diuisa est in partes quatuor in DITHMARSIAM, HOLSATIAM, STORMARIAM & VVAGRIAM. Haec fuerunt olim Comitatus & postea à Friderico Imperatore tertio, Christierno primo id petente, eretti sunt in Ducatum, qui iam sacro Romano Imperio 40. equites ac 80. pedites alere tenet. Dithmarsia autem primo in libertatem constituta fuerat per aliquot centum annos, quæ et si à Friderico Imperatore, Christierno primo in feudum concessa, tamen eo tempore nondum subacta fuit. Filii quidem ipsius Rex Iohannes & Dux Fridericus anno Domini 1500. expediti in illam suscepserunt, sed istorum exercitu fuso libertatem suam Dithmarsi defenderunt, donec tandem à nepotibus Christierni primi duce Iohanne & Adolpho ac Friderico 2. Rege Daniæ sunt vieti ac superati Anno Domini 1559. Habuerunt 48 viros totius terræ præsides, ad hos ex singulis parochijs appellatio deuoluebatur. Hi iudicium exercebant. Subactis autem illis cum iam diuisi sint in duas partes, in singulis præcipui eliguntur ex incolis eius terreni 12. vna cum præfecto, qui plerumque est Doctor sive Licentiatus Iuris. Hi omnes honesta habent salary à Principibus, additurq; illis scriba, nec non inspecto sive præses ex nobilitate Holsatica. Horum alter ex parte Regia plerumque est præfetus Steinburgensis 31:2. 54:20. alter vero ex parte Ducis Adolphi est præfetus Gottorpensis 31:8. 55:13. Hi nunc iudicio præsunt in singulis partibus, omnesque discutiunt causas. Subditis tamen libera conceditur appellatio ad Principes & Senatores utriusque Ducatus, tam Slesvicensis quam Holstensis, sed non vterius. Id enim in capitulatione ita transactum est. Habuerunt antea ius scriptum, quod paululum iam mutatum est, & secundum ius commune reformatum, compilatumq; ab Henrico Rantzouio Vicario Regio, Sigefrido Rantzouio, domino quondam in Nienhus 32:14. 54:58. vel 30:34. 54:25. D. Adamo Trazigero & D. Erasmo Kirslemio, secundum quod ius omnes causæ deciduntur, & pax delictorum irrogantur. Nulla præstant seruitia Principibus, sed de singulis terræ paludosæ iugeribus tenentur soluere florenum; de iugeribus autem terræ arenosæ dimidiā partem sementi dependent.

Holsatia habet quatuor ordines, nobilium, Ecclesiasticoū, ciuium, & rusticorum, quorum duo sunt genera. Aliqui enim possidēt bona propria, hæreditaria ac libera. alij vero bona, conductitia censiū alijsq; exactiōibus & seruitijs obnoxia. Nobiles habent arces ac prædia sua cum pleno dominio maiore ac minore, cum venationibus, piscationibus & aucupijs, quæ maxima ex parte sunt allodialia & hæreditaria. Nonnulla sunt feudalia tam masculina quam feminina. Holsatorum priuilegijs cautū est, ne nouis exactiōibus aut vestigalibus à Principibus grauentur, prout etiā Principibus non integrū est bella suscipere non interueniente consensu ordinis equestris. Hæc priuilegia & alia Principes confirmare tenentur, antequam illis à subditis iuramentum fidelitatis præstatutur. Familias non habet vltra 24. quarum nomina in Holsatica chorographia recensentur, ex qua excerpti possunt, sed in singulis multi ex eadem stirpe.

stirpe progeniti existunt, ut Ranzoniiorum fere hoc tempore sunt centum & quinquaginta castra ac variis possessiones obtinent. Inueniuntur etiam Aleseldiorum & Povvischiorum fere totidem. Habet Holsatia Episcopatum vnum, videlicet Lubecensem. Hamburgensis enim Episcopatus Bremensi subiectus est. Capitula tria, Lubecense 32:39.54:18. Hamburgense 31:30.54:0. & Outinense 32:28.54:38. Abbatias tres, videlicet Reinfeldensem 32: 23.54:14. Bordeholmensem 31:39.54:45. & Scismariensem 32. 55.54:50. Monasteria decem, inter quae tria sunt nobilium monialium, magniq; prouentus, quae adhuc florent. Cætera fere in Scholas ac Xenodochia sunt conuersa.

Nobilium lites dijudicantur à senatu Ducatum iudicio, præsidentibus plerumque Principibus, ut priuilegijs ipsorum cautum est. Ab ordine senatorio interposita idonea cautione appellare licet ad cameram Imperialem.

Ciues gaudent proprijs priuilegijs ac vtuntur Iure Romano siue etiam Lubecensi. Multæ inter Principes ac Ciuitates plerumque diuiduntur. Molendina spectant ad Principes. Subditæ à sententijs quas senatus ciuitatum tulit appellare possunt ad quatuor ciuitates iudicio peculiari exercendo destinatas. Ab his permittitur ipsis appellatio ad Principes ac Senatores Holsatiæ, ac ulterius etiam ad iudicium Cameræ Imperialis, ita tamen ut cautio idonea præcedat. Rusticorum causæ ventilantur per eorum causidicos sub dio in patentibus campis. Ad suntque eiusdem loci viri nobiles vna cum præfectis ac duobus Assessoribus, veluti testibus. Ibi in medium prodeunt, qui contra alios litem se habere existimant, auditisque & cognitis partis vtriusq; actionibus defensionibusq; conuentus vniuersus rusticoru in consilium exire iubetur. Expensis ibi diligenter controuersijs in concessum redeunt, vocatisq; litigatoribus de iure pronunciāt. Si quis stare iudicio non voluerit, ad duodecim constitutos iudices vel ad aliquot paræcias, & ab his etiam ad senatores eius Principis cui rusticci sunt subiecti, prouocare licet. Ab his etiam appellatio ad commune forum Holsaticum, cui Principes stipati consessu senatorum presunt, & deinceps ad Cameram libera conceditur, modo litis grauitas excedat summā 500. florinorum Rhenensium, vigore priuilegij ab Imperatore Ferdinando Principibus Holsatiæ dato.

Meridiani distant iuxta rationem 54:30. parallelorum ad circulum maximum.

DANIAE

III. TABVLA.

Fioniam cum circumiacentibus
Insulis continens.

FIONIA tam formæ quam situs amœnitate conspicua vernacula lingua pulchrum sonat. Multis enim naturæ dotibus & cerealibus bonis fœcunda, rerumque necessariarum vbertate prompta est. Eius metropolis est Ottonia 31:52.56:24. vbi Fionensis Episcopus sedem suam habet. Estque in hac vrbe Ottonia totius insulæ emporium non vulgare, in quo circa festum Epiphaniæ Insulanorum & præcipuè nobilium frequens conuentus, sicut Kilonij in Holsatia 31: 47.54:57, celebrari solet. Ibi duo sunt templa insignia, vnum sancto Canuto, alterum diuo Francisco consecratum. In hoc Iohannes Rex anno Christi 1513. & Filius eius Christiernus, cum in exilio & captiuitate annos 37. consumpsissent. anno 1559. sepulti sunt: circa illud forum est valde amplum & spacious in quo Rex Daniæ cum Dicibus Holsatiæ & Slesvici antiquum fœdus anno 1580. renouauit. Discreta est autem Fonia in Præfecturas viginti quatuor, Ciuitates sexdecim, & arces Regias sex. Sub ea continentur insulæ nonaginta ad meridiem sitæ, pleraque habitabiles, quarum illustriores contra Vandalicas ciuitates obiectæ hæ sunt.

LANGLANDIA ibi Ciuitas Rudkeping 32:47.55:53. LAVVLANDIA 33:30.55:20. FALSTRIA 34:1.55:2. ARRRA 32:20.55:50. ALSA 31:31.55:50. TOSINGA vbi ciuitas Nyburgum, telonio nota 32:30.56:1.

Meridiani distant iuxta rationem paralleli 56:15
ad circulum maximum.

